

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ

(Medicina Intensiva)

Versió :

Data :

Elaborat per : Yolanda Díaz/Purificación Pérez/Ana Zapatero

Aprovat per la Comissió de Docència en data : 07-03-22

Presentat al Comitè de Direcció en data : 07-03-22

Objectiu del protocol

Descriure el nivell de supervisió requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents.

El protocol ha de ser conegut per tots els residents de l'especialitat i per tots els professionals assistencials de les diferents àrees on es formen els residents.

Aquest document està disponible per consulta a la [intranet](#) del centre.

Marc Legal

- Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.
- El deure general de supervisió es inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents.
 - Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat.
 - Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut
 - Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.
- Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per a graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualsevol altre que es consideri d'interès.
- El protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre per a que el /la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.
 - Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada .
 - Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a tots els residents que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada de [Medicina Intensiva al Parc de Salut Mar](#).

Afectarà tant a aquells residents que hagin obtingut una plaça a la nostra unitat docent com a aquells d'unitats docents externes que es trobin realitzant una rotació, degudament autoritzada, a la nostra unitat docent.

Si el protocol és comú per a totes les unitats docents de l'especialitat a Catalunya afegir:
Aquest protocol ha estat consensuat entre totes les unitats docents de (XXXX (nom de l'especialitat) de Catalunya i, per tant, és el mateix per a totes elles.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és inherent als professionals que presten serveis a les diferents unitats assistencials on es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de programar les activitats assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el compliment de l'itinerari formatiu de l'especialitat i la integració supervisada dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual roten residents.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa l'assumpció progressiva de responsabilitats en l'especialitat que s'estigui cursant i un nivell decreixent de supervisió, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de l'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d'aquesta relació.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un professional de plantilla que supervisarà el seu treball.
2. La supervisió dels residents de primer any serà de presència física.
 - o Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada els residents.
 - o Els esmentats especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.
3. A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent.
 - o A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
 - o En tot cas, el/la resident té dret a conèixer als professionals presents a la unitat en la qual presti serveis i podrà recórrer i consultar als mateixos quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per a realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el grau de supervisió que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El/la resident observa i ajuda a l'especialista de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té suficient coneixement però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident fa l'activitat o el procediment sota supervisió directa* de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Sol·licita supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals.
2	Supervisió directa*	Sap com actuar però li manca experiència per a ser autònom/a.
3	Realitzat per l'especialista	Només te coneixements teòrics, pot observar i ajudar.

*Supervisió directa vol dir que l'especialista que està supervisant al/la resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l'especialista estigui de presència física durant tota l'activitat o el procediment.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, s'estableix sempre el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no assoleix les competències necessàries per a progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent-se de notificar aquest fet al tutor/a del/la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del/la resident garanteix la qualitat de la formació.

NIVELES DE SUPERVISIÓN POR HABILIDAD Y AÑO DE RESIDENCIA

HABILIDADES		NIVEL DE SUPERVISIÓN				
		R1	R2	R3	R4	R5
ÁREA DE HOSPITALIZACIÓN						
	Realizar una correcta historia clínica y completa exploración del paciente	3	2	1	1	1
	Realizar una orientación diagnóstica y saber solicitar pruebas complementarias	3	2	1	1	1
	Interpretar las exploraciones complementarias básicas: ECG, Rx tórax, Rx abdomen, analítica. Interpretar las exploraciones complementarias específicas	3	2	1	1	1
	Decidir el tratamiento y estrategia específica del paciente	3	2	1	1	1
	Cumplimentar partes de defunción, judiciales y documentación necesaria	3	2	1	1	1
	Informar a pacientes y familiares	3	2	2	1	1
ÁREA DE URGENCIAS						
	Realizar reconocimiento global del paciente agudo	3	2	1	1	1
	Adecuar los recursos asistenciales	3	2	1	1	1
	Identificar los signos guía de gravedad	3	2	1	1	1
	Elaborar una historia clínica urgente	3	2	1	1	1
	Elaborar un tratamiento de un paciente agudo	3	2	1	1	1
ÁREA DE QUIRÓFANO						
	Realizar un plan anestésico (incluyendo valoración de vía aérea difícil)	3	3	2	1	1
	Inducción anestésica	3	3	2	1	1
	Educción anestésica	3	3	2	1	1
	Monitorización adecuada del paciente y manejo intraoperatorio	3	2	2	1	1
UNIDAD DE CUIDADOS INTENSIVOS						
Resucitación y atención inicial	Enfoque estructurado para el reconocimiento, evaluación y manejo del paciente grave	3	3	2	1	1
	Reanimación cardiopulmonar	3	3	2	2	1
	Cuidados post-RCP	3	3	2	1	1
	Seleccionar y priorizar pacientes de manera adecuada	3	3	2	1	1
	Valorar ingreso en UCI	3	3	2	1	1
	Atención inicial al trauma grave	3	3	2	2	1
	Atención a múltiples víctimas	3	3	2	2	1

Diagnóstico, evaluación, monitorización e interpretación de resultados	Realizar la historia clínica	3	2	1	1	1
	Realizar exploración física adecuada	3	2	1	1	1
	Planificación de cuidados	3	3	2	1	1
	Indicar, realizar e interpretar ecografía crítica	3	2	2	1	1
	Realizar e interpretar ECG	3	2	1	1	1
	Obtener muestras biológicas adecuadas e interpretar los resultados	3	2	1	1	1
	Realizar la obtención de gasometría e interpretar los resultados	3	2	1	1	1
	Solicitar e interpretar pruebas de imagen	3	2	1	1	1
	Monitorizar e interpretar tendencias de variables fisiológicas	3	2	2	1	1
	Integrar hallazgos clínicos con datos de laboratorio y realiza diagnóstico diferencial	3	2	2	1	1
Fallo orgánico	Reconocer y manejar el paciente con insuficiencia cardíaca	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar el paciente en shock	3	2	2	1	1
		3	2	2	1	1

	Reconocer y manejar el paciente con riesgo o con fallo renal agudo					
	Reconocer y manejar el paciente con riesgo o con fallo hepático agudo	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar al paciente neurológico agudo	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar al paciente con SDRA	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar al paciente séptico	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar al paciente intoxicado	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar las complicaciones periparto y las emergencias puerperales	3	2	2	1	1
	Reconocer el delirio del paciente crítico y manejo	3	2	1	1	1
	Anticipar eventuales complicaciones	3	2	1	1	1
Intervenciones terapéuticas / Soporte orgánico	Prescribir fármacos y tratar de manera segura	3	2	2	1	1
	Manejar correcta y racionalmente los antimicrobianos	3	2	2	1	1
	Manejar racionalmente los hemoderivados	3	2	1	1	1
	Manejar los fluidos, Vasopresores e	3	2	2	1	1

	inotrópicos					
	Indicar, iniciar, manejar y retirar ventilación mecánica invasiva y no invasiva	3	2	2	1	1
	Indicar, iniciar, manejar y retirar técnicas de remplazo renal	3	2	2	1	1
	Reconocer y manejar alteraciones hidroelectrolíticas, glucosa y ácido-base	3	2	1	1	1
	Valorar e indicar soporte nutricional	3	2	1	1	1
	Conocer los dispositivos de asistencia mecánica cardíaca y respiratoria	3	3	2	2	1
Habilidades de comunicación	Comunicar de manera efectiva con los pacientes y familiares	3	2	2	1	1
	Comunicar malas noticias	3	3	2	1	1
PROCEDIMIENTOS PRÁCTICOS	NIVEL DE SUPERVISIÓN					
		R1	R2	R3	R4	R5
Sistema respiratorio						
	Administración de O ₂ utilizando diversos dispositivos	3	2	1	1	1
	Intubación orotraqueal	3	2	2	1	1
	Manejo emergente de la vía aérea	3	3	2	2	1
	Manejo de vía aérea difícil	3	3	2	2	1
	Realizar traqueostomía percutánea	3	3	2	2	1
	Realizar fibrobroncospia	3	3	2	2	1
	Realizar toracocentesis	3	2	2	1	1
	Colocar drenaje torácico	3	2	2	1	1
Sistema cardiovascular						
	Cateterización de vía venosa periférica	3	2	1	1	1
	Cateterización de vía venosa central (con y sin ecografía)	3	2	1	1	1
	Cateterización de vía arterial	3	2	1	1	1
	Cardioversión y desfibrilación	3	2	2	1	1
	Estimulación cardíaca transcutánea y transvenosa	3	2	2	2	1
	Pericardiocentesis	3	3	2	2	1

Colocación de catéter de arteria pulmonar	3	2	2	1	1
Sistema nervioso					
Punción lumbar	3	2	2	1	1
Sistema gastrointestinal					
Inserción de sonda nasogástrica y nasoyeyunal	3	2	1	1	1
Paracentesis	3	2	1	1	1
Inserción sonda Sengstaken	3	2	2	2	1
Otros					
Traslados intrahospitalarios	3	2	2	1	1